

MILITARY COUNTERINTELLIGENCE IN THE INTELLIGENCE COMMUNITY OF ENGLAND

Abstract: Military Counterintelligence is an element of the National security of each country. In order to analyze the role, the place and the tasks of the bodies of the military counterintelligence (MCI) in our country and the need to improve their structure and functions, it is appropriate to analyze the development of these bodies in different countries.

With respect to this, the research provides a summarized outlook of theoretical and practical issues related to the development and positioning of the National Security Protection System in England, one of its elements - Military Counterintelligence.

Author information:

Hristo A. Hristov

Associate Professor, PhD,
Lecturer in Department "Management of Security
Systems"
At Konstantin Preslavsky – University of Shumen
✉ hristov63@abv.bg
🌐 Bulgaria

Keywords:

Security, intelligence, counterintelligence, intelligence
community, national security, intelligence center,
military staff, population

Въведение
Системите за защита на националната сигурност се състоят от държавни органи и структури, които осъществяват дипломатическа, отбранителна, разузнавателна, контраразузнавателна, оперативноиздирвателна, правоохранителна и охранителна дейност [1]. Ролята и мястото на дадена специална служба в системата за защита на националната сигурност се определят от целите на функциониране в системата за сигурност и основните задачи за защита на националната сигурност, които се възлагат за изпълнение на конкретната служба, разкритите от нея външни и вътрешни заплахи за националната сигурност и от структурата на тази служба [2], [22], [23], [28], [29], [30], [31].

Разузнавателните и контраразузнавателни служби са част от тази държавна система, които са специално създадени и предназначени за опазване на националната сигурност, и не допускане нанасянето на вреди върху нея [1], [19], [24], [25], [26], [27], [28].

Контраразузнаването има за основна своя задача да разкрива и неутрализира конкретни посегателства, организирани и осъществявани от чужди разузнавателни служби, а също така и от антиконституционни организации, групи и нелоялни лица в страната, които нанасят вреди на националната сигурност [3]. Важно е да се отбележи, че с промяна на средата за сигурност и условията в страните и в света периодично се променят и ролята, и мястото на контраразузнавателните служби.

Сигурността на въоръжените сили е динамично състояние на защитеност на личния състав, материалните средства, информацията и мероприятията, както и на мерките и структурите, необходими за постигането на това желано състояние. [4]. Специалните структури, осигуряващи тази сигурност, са органите за военно контраразузнаване (ВКР).

Военното контраразузнаване е неизменна част от системата за национална сигурност.

С цел анализ на ролята, мястото и задачите на органите на ВКР в разузнавателната общност на Република България и необходимостта от усъвършенстване на структурата и функциите им е целесъобразно да се анализира развитието на органите за сигурност на въоръжените сили в различни държави. Естествено има пряка зависимост от числеността на

личния състав на въоръжените сили и ролята, позиционирането и структурата на органите за сигурност. От това зависи и подчинеността им на структурите за сигурност. Една от държавите, чиито служби през годините са оказвали влияние на развитието на специалните служби на държавите от Балканския полуостров, е Англия. Съгласно авторитетния сайт за световната класацията за военна сила на Global Firepower от 2018 г. [5], при население от 64 769 452 Англия има 197 730 военни (без резервистите) и има присвоен индекс Power Index 0,1917, което я нарежда на 6 място по военна мощ сред 136 държави от света, обхванати от тази класация [30], [31], [32], [33], [34], [35], [36], [47], [40], [41].

2. Разузнавателна общност на Англия

Ядрото на силите за защита на националната сигурност на Великобритания, заедно с въоръжените сили и разузнавателните и контраразузнавателните агенции (МИ-5, МИ-6 и Центъра за правителствени комуникации), са полицейските формирования, включени в структурата на Министерството на вътрешните работи, военната полиция, транспортната полиция, полицията за защита на атомните електроцентрали. Всички те са организационно независими и съгласуват работата си само в рамките на действаща нормативна уредба, регламентираща тяхното взаимодействие [42], [43], [44].

Основните звена на британската разузнавателна общност на съвременния етап са [6]:

1. Тайна разузнавателна служба MI6 (Secret Intelligence Service- SIS) към Министерството на външните работи и е основна служба за външно разузнаване. Действа по целия свят, за да се справи с тероризма, да разреши международните конфликти и да предотврати разпространението на ядрени и други неконвенционални оръжия. Има 2,594 служители

2. Служба за сигурност MI5 (Security Service – SS)- част от Министерството на вътрешните работи. Има 4,053 души персонал и защитава Великобритания от заплахи за националната сигурност. Тя събира и анализира разузнаването относно заплахите за националната сигурност във Великобритания.

3. Правителствен комуникационен център (Government Communications Headquarters - GCHQ). работят повече от 6000 души. Тази структура работи с правителството на Нейно Величество (HMG) и с индустрията, за да защити правителствените системи от кибер заплахи и осигурява подкрепа за въоръжените сили. Той събира и анализира разузнавателната информация от електронните съобщения както във, така и извън Великобритания (SIGINT). Има 5,806 души персонал.

4. Военно разузнаване (Defence Intelligence - DI); е част от Министерството на отбраната (MO) и разполага с персонал от около 4000 души персонал, от които над 65% са военни. Събира и анализира разузнавателна информация за целите на военната и националната сигурност. Персонал 3,655 души

5. Служба за сигурност и борба с тероризма (Office for Security and Counter-Terrorism- OSCT). Разполага с повече от 551 служители и е част от Министерството на вътрешните работи. Тя осигурява координация и стратегическо ръководство и изпълнение на стратегията на Обединеното кралство за борба с тероризма.

Други подобни органи са Defence Intelligence and the Joint Terrorism Analysis Centre, и Joint Terrorism Analysis Centre.

6. Обединена организация на разузнаването (Joint Intelligence Organisation- JIO). Тя подкрепя Обединения разузнавателен комитет, който се състои от висши служители в областта на разузнаването и политиката и произвежда оценки на разузнавателна информация от всички източници за правителството. Има по-малко от 100 служители. Личен състав -58 души.

7. Секретариат за национална сигурност (National Security Secretariat- NSS). Координира въпросите на сигурността и разузнаването в правителството. Той също така пряко подкрепя Съвета за национална сигурност. Има около 150 служители [7].

Координационни органи:

При извънредни ситуации за националната сигурност министър-председателя свиква специалния консултативен комитет „Кобра“. В него влизат министрите на всички силови министерства и служби, именно този комитет взема решения по най-важните въпроси за осигуряване на националната сигурност.

Съвет за национална сигурност (National Security Council -NSC). Осигурява политическо ръководство и стратегия на високо равнище за разузнаването и дейностите по сигурността.

Комитет по проблемите на разузнаването и сигурността

Комитет за разузнаване и сигурност на Парламента (Intelligence and Security Committee – ISC) - постоянен комитет на Парламента, който е отговорен за надзора над британската

разузнавателна общност. Комитетът е създаден през 1994 г., а през 2013 год. неговите правомощия са засилени със Закона за правосъдието и сигурността.

Обединен разузнавателен комитет (Joint Intelligence Committee – JIC) при Министерския съвет.

Други специални служби на Великобритания, които не са формални членове на разузнавателната общност:

- *Специален отдел на Скотланд Ярд (Scotland Yard)*.
- *Обединен морски информационен център за наблюдение* [28], [29], [30].
- *Съвместен център за въздушно разузнаване на BBC (JARIC)*;
- *Щурмови екип (Strike Command)*;
- *Съвместен център за въздушно разузнаване на военновъздушните сили*;
- *Специален клон на Столична полиция (Metropolitan Police Special Branch)*;
- *Отдел „Специални разследвания” (Военна прокуратура) - Special Investigations Branch* - клон на специалните разследвания;
- *Съвместна група за планиране и контрол на борбата с тероризма в щаба на бригадата на Специализирана авиационна служба*;
- *National Fraud Intelligence Bureau (NFIB)*- икономическо разузнаване –персонал над 90 души

- *Национално звено за разузнаване на вътрешен екстремизъм и безпорядък (NDEDIU) - National Domestic Extremism and Disorder Intelligence Unit (NDEDIU)* Събира и анализира разузнавателна информация за противодействие на екстремизма и обществен безпорядък.

- *Национална агенция за престъпност (NCA) - National Crime Agency (NCA)* –Събира и анализира разузнавателна информация за организираната престъпност. Личен състав 4,516 души.

- *Национална разузнавателна служба за балистика (NBIS) - National Ballistics Intelligence Service (NBIS)*[20] – Illegal firearms intelligence analysis. Събира информация за незаконни огнестрелни оръжия. Личен състав - 40 души.

- *Национално разузнавателно бюро за измами (National Fraud Intelligence Bureau (NFIB)* [21] – Economic crime intelligence gathering and analysis.NFIB) - Събиране и анализ на информация за икономически престъпления. Личен състав -90 души.

- *Център за защита на националните инфраструктури (CPNI)*- изготвя защитни мерки за кибернетична сигурност. CPNI работи в партньорство с Националния център за киберсигурност (NCSC) [8].

Към силите за осигуряване на националната сигурност са полицейските формирования в състава на МВР, в МО (военната полиция), транспортната полиция на Министерството на транспорта и полицията за охрана на атомните електростанции към Министерството на енергетиката. В структурата на МВР през 2005 год. е създадена самостоятелна Агенция за борба с особено опасната организирана престъпност (Serious Organised Crime Agency - SOCA), чиято дейност е в цялата страна. [9]

Развитие на разузнаването и контраразузнаването на Великобритания

Най-старата в Европа специална служба, наречена Тайна служба (Secret Service), е създадена от крал Едуард III (1327-1377 г.).

През 1782 г. се създават Форин офис (Министерство на външните работи), провеждащ външната политика на държавата, и Хоум офис (Министерство на вътрешните работи), което да следи за реда на територията на Великобритания. Разделя се и тайната дейност – на МВнР е възложено събирането на разузнавателна информация зад граница, а на МВР – обезпечаването на вътрешната сигурност на държавата. В периода 1872-1882 г. тайни разузнавателни подразделения се формират във военното министерство и Адмиралтейството. Морското разузнаване е създадено Адмиралтейство през 1882 г.

През 1909 г. Комитетът за отбрана на империята предлага да се създаде Бюро на Тайната служба в състава на военното министерство, на което да се възложи отговорността за цялата контраразузнавателна дейност на територията на Великобритания. Бюрото е създадено и в него са учредени два отдела: вътрешен и чуждестранен. С развитието на структурата на военното разузнаване първият се трансформира в Служба за сигурност – MI 5 (Петти отдел на военното разузнаване).[10]

В периода 1910-1918 г. британските специални служби функционират като система на Военното разузнаване (Military Intelligence – MI). След Първата световна война чуждестранният отдел е подчинен на Форин офис. Той получава името Тайна разузнавателна служба (Secret

Intelligence Service – SIS) и кодовото обозначение MI 6 като бивш Шести отдел на военното разузнаване (Military Intelligence). Вътрешният отдел на Бюрото с времето се трансформира в Служба за сигурност (Secret Service – SS) с кодовото название MI 5.

Държавната школа за кодове и шифри е създадена на 1 ноември 1919 г. за изучаване на чуждестранните кодове и шифровъчни системи и функционира до 1940 г., когато я преобразуват в Щаб за правителствени връзки. По време на Втората световна война MI 6 е разделен на два основни отдела: „Y“ – щаб и общи операции, и „YP“ – задгранични представителства и регионални операции, със следните секции: политическа; военна; военноморска; военновъздушна; контраразузнаване; промишленост; финанси; връзки; шифри; преса.

На 16 юли 1940 г. е създадено Управлението за специални операции (УСО) за провеждане на подривна диверсионна дейност, формиране на въоръжени групи и събиране на разузнавателни данни в окупираните от немците европейски страни. През периода 1943-44 година щабът “Force 133” на това управление в Кайро изпраща и няколко военни мисии в България и Югославия за връзка с партизанското движение.

На 15 октомври 1931 г. отговорността за оценката на всички заплахи към националната сигурност на Великобритания, освен тези, свързани с ирландските терористи и анархисти, официално е предоставена на MI 5. Тази дата бележи създаването на Службата за сигурност (Secret Services – SS), макар че наименованието MI 5 си остава популярно и до днес. След идването на власт на Адолф Хитлер новата Служба за сигурност е натоварена със задачата да се противопоставя на заплахите от подривна дейност от страна на фашистите.

След Втората световна война до края на 80-те години на XX век системата от ръководни и изпълнителски звена на разузнавателната общност на Великобритания се състои от:

1. Комитет по разузнаване за целите на отбраната (Defense Intelligence Committee) при министър-председателя, координиращ дейността на разузнавателните и контраразузнавателните служби.

2. Тайна разузнавателна служба (Secret Intelligence Service – SIS) – MI6, съществува като самостоятелно правителствено ведомство, подчинено на премиер-министъра. Основните задачи на службата са: получаване на политическа, икономическа, научно-техническа и военна информация за чуждите държави и контраразузнавателна дейност зад граница.

3. Служба за радиоразузнаване, радиопрехващане, разшифроване и шифри действа под прикритието на Щаба за правителствени връзки в Челтънхям.

4. Служба за сигурност (Security Service – SS), известна като MI 5 – основен контраразузнавателен орган. Съществува като самостоятелен правителствен орган, подчинен на министър-председателя.

5. Щаб на военното разузнаването (Defense Intelligence Staff- DIS) при Министерството на отбраната. Той е главната разузнавателна служба на въоръжените сили [11].

6. Сухопътните войски и ВМС (Адмиралтейството) разполагат със свои разузнавателни служби, които са тясно свързани с щаба на разузнаването при Министерството на отбраната.

7. Лондонско управление на полицията (Скотланд Ярд – Scotland Yard) – подразделение на Министерството на вътрешните работи. В него има специален отдел, на който са възложени: обезпечаването на сигурността на кралското семейство, на членовете на английското правителство, а също и на чуждестранни държавни дейци; контролът при влизането и излизането на лица, за които има компрометиращи материали, охрана на чуждестранните представителства; разследването на факти за разгласяване на държавни тайни; външното наблюдение и осъществяването на обиски и арести в съответствие с указанията на MI 5.

5. 22-ра специална въздушна служба (SAS-22) е едно от специалните антитерористични подразделения към Министерството на отбраната, създадени в средата на XX век. Службата е разузнавателно-диверсионно въздушнодесантно звено, което не влиза в системата на разузнавателната общност, а е в структурата на армията, но действа обикновено в тесни контакти със SIS. В подразделението служат 500 души с изключителна бойна подготовка. Основните задачи на SAS са осъществяване на операции по освобождаване на заложници, антитерористични операции и подпомагане работата на специалните служби в борбата с тероризма. Най-успешните операции са акциите срещу ИРА в Северна Ирландия, Холандия и Германия; освобождаването на заложниците в иранското посолство в Лондон; участието в операция „Пустинна буря“.

Както по горе е посочено, с развитието на структурата на военното разузнаване вътрешния отдел – контраразузнаване, на създаденото през 1909 год. Бюро на Тайната служба се трансформира в Служба за сигурност – MI 5 (Пети отдел на военното разузнаване).[10]

Службата за сигурност е основната служба за контраразузнаване и сигурност на Великобритания. Тя отговаря за разузнавателната дейност в сферата на сигурността срещу тайно организирани заплахи за страната като тероризъм, шпионаж и разпространение на оръжия за масово унищожаване и подпомага правозащитните ведомства в противодействието срещу тежката престъпност. MI 5 осъществява дейността си съобразно законовите рамки под ръководството на министъра на вътрешните работи. MI 5 няма полицейски пълномощия за извършването на арести и в интерес на запазването на секретността рядко разрешава на своите служители да се появяват на съдебни заседания. MI 5 сътрудничи и с военното контраразузнаване.

Основните направления на дейност на MI 5 са борба с тероризма ; контраразузнаване; борба с подривната и диверсионната дейност охрана; разузнаване;поддържане на архиви.

Борбата срещу чуждия шпионаж не е само проблем на MI5. Службата също така работи в тясно сътрудничество със Службата за тайно разузнаване (SIS), Центъра за правителствена комуникация (GCHQ), други правителствени дирекции, полицията и други организации за сигурност и разузнаване в Обединеното кралство и в чужбина.

Специалният отдел на Скотланд ярд (Scotland Yard) е подразделение на лондонския Скотланд ярд, ориентирано към осъществяването на полицейски функции за британските специални служби, главно за MI 5. Служителите от Специалния отдел провеждат наблюдение, извършват арести на заподозрените в шпионаж и излизат със свидетелски показания на съдебните процеси.

Кибершпионажът се разглежда като продължение на традиционния шпионаж. Характерното за него е че кражбата на информация се извършва отдалечено, в голямо количество и с използване на малък ресурс. Той е реален риск за икономическото благосъстояние и е пряка заплаха за националната сигурност на Великобритания. В Центъра за защита на националните инфраструктури (CPNI) се изготвят защитни мерки за кибернетична сигурност. CPNI работи в партньорство с Националния център за киберсигурност (NCSC) [27], [28], [29], [30], [31], [32], [34], [37], [39], [40], [41], [43], [44].

След края на Студената война вниманието на специалните служби е насочено към основни заплахи като тероризъм, шпионаж, киберзаплахи и разпространението на оръжия за масово унищожение. В средата на 90-те години на XX век икономическата информация става основен обект на разузнавателен интерес за британското разузнаване. MI 6 и MI 5 се занимават и с индустриален шпионаж и прокарване на британските търговски интереси в чужбина. Разузнаването се интересува основно от продажбите на оръжие, сигурността на ядрените съоръжения, предоставянето на чувствителни технологии на „опасни“ държави и развитието на организираната престъпност [22], [23], [24], [25], [26], [33], [35], [36], [42].

Военното контраразузнаване на Великобритания

Военното разузнаване (DI), известно до 2009 год. с името щаб на военното разузнаване (DIS) се различава от разузнавателните служби на MI6, GCHQ и MI5, тъй като не е самостоятелна организация, а е неразделна част от Министерството на отбраната (MO). Основната роля на военното разузнаване е анализът на разузнаването от всички открити и скрити източници. Оценките на DI се използват извън Министерството на отбраната, за да подкрепят работата на Съвместния комитет за разузнаване (JC) и да подпомагат работата на други правителствени отдели и международни партньори (като НАТО и Европейския съюз). Именно тази функция „информация от всички източници“ отличава военното разузнаване от други организации като SIS и GCHQ, които се съсредоточават върху HUMINT и SIGINT. Поради това военното разузнаване заема уникална позиция в британската разузнавателна общност.

За начало на съвременното военното разузнаване може да се приеме 1946 год., когато е създадено Съвместното разузнавателно бюро (JIB). Когато MO е създадено през 1964 г., военноморското разузнаване, военното разузнаване и разузнаването на BBC са обединени, за да формират персонала на разузнавателната служба (DIS). Службата за разузнаване на отбраната също изпълнява функция за събиране на разузнавателни данни, главно чрез военните способности, внесени в рамките на Съвместната разузнавателна група на силите (създадена през 2012 г. от така наречената преди това група за събиране на разузнавателни данни или МКГ).

В структурата на MO първоначално има щаб на военното разузнаване и корпус на разузнавателната служба. Щабът се състои от две агенции - Агенцията за отбранително разузнаване (DGIA) и Център за военно разузнаване и сигурност (DISC), който от 1996 год. е

единен център за обучение и развитие на служители от разузнаването и служби за сигурност. Центърът се състои от щаба и колежа на военното разузнаване, на негова територия е и щабът на разузнавателния корпус (Intelligence Corps) на британската армия. През 2015 год. DISC получава името Joint Intelligence Training Group. [12]

Военното разузнаване се оглавява от началник на военното разузнаване (CDI), който отговаря за цялостната координация на разузнавателните дейности на всички видове въоръжени сили, и е включен в Съвместния комитет за разузнаване.

Вторият заместник-началник на военното разузнаване отговаря и за надзора на двете основни териториални поделения на военното разузнаване - Групата за събиране на данни и Центъра за военно разузнаване и сигурност.

Групата за събиране на данни е съществена част от британската инфраструктура за военно разузнаване. Нейните функции включват провеждане на електронно разузнаване, геоинформационна поддръжка на британските въоръжени сили, всички видове разузнаване, получаване на информация от разузнавателните спътници. Включва Агенция за морско разузнаване, Разузнаването на Кралските военновъздушни сили, Разузнавателен Корпус, Управление на военното разузнаване, Комитет по отбраната на Империята, военногеографски център (DGC), Съвместен център за въздушно разузнаване (JARIC), Съвместен център за авиационно и космическо разузнаване (JAGO), Съвместен разузнавателен център (JSSO) [28], [29], [30], [31], [32], [33], [34], [36], [39].

Управлението за агентурно разузнаване управлява стратегическото агентурно разузнаване и се състои от 350 служители, представляващи трите вида въоръжени сили.

Корпусът на разузнаването (Intelligence Corps) е корпус на британската армия. Той отговаря за събирането, анализирането и разпространението на информация чрез военното разузнаване, както и за контраразузнаването и сигурността [13]. Независимо от неговия му състав - 1850 редовни и 1350 служители играе жизненоважна роля в процеса на вземане на решения в британската армия и в защитата на нейните операции от враждебни интереси. Информацията, събрана от разузнавателния корпус, подпомага командирите да планират и изпълняват ефективно своите операции.

Специалните разузнавателни служби на британската армия датират от преди Англо-Бурската война (1899-1901), по време на войната съставът им е от 132 офицери и 2321 войника. Съставът е редуциран след войната, създават се малки разузнавателни служби - контраразузнавателна (сега MI5) през 1909 год. и разузнавателна през 1912 год. (сега MI6). Корпусът на разузнаването (Intelligence Corps), съставен от армейски и столични полицейски служители и цивилни специалисти, е образуван през 1914 год. Въпреки успехите му, постигнати през войната, в края на Първата световна война той е разпуснат.

По време на Втората световна война корпусът е създаден наново през 1940 год. Към него е присъединено и подразделението за полева сигурност (Field Security Wing), част от корпуса на военната полиция (Corps of the Military Police). Корпусът изиграва жизнено важна роля през войната, тъй като неговия личен състав (3040 офицери, 5930 войника и 1553 аташирани офицери) работи за Управлението за специални операции (Special Operations Executive - SOE), участва в създаването на диверсионно-разузнавателната служба на британската армия (Special Air Service -SAS) и в дешифрирането на кодовете на немската криптомашина „Енигма“.

По време на „Студената война“ Корпусът на разузнаването играе главна роля в контраразузнаването и разкриването на съветски шпиони и агенти на останалите служби от Източния блок. Корпусът участва във всички конфликти и извънредни ситуации, включително: Палестина, Малая, Корейската война, Кипър, Суец, Бруней, Индонезия, Дофар (Оман), Северна Ирландия, Фолклендските острови, Войната в залива, Африка, Бивша Югославия, Сиера Леоне, Ирак и Афганистан. През 1985 год. получава статут на бойна част за подкрепа вместо допълнителна служба за подкрепа.

Корпусът на разузнаването покрива целия спектър от потенциални разузнавателни средства от стратегическо ниво на управление до оперативно планиране при извънредни ситуации и все по-често тактическа подкрепа за полевите подразделения.

Корпусът участва в много видове разузнаване, включително:

- Оперативното разузнаване - обхваща всички аспекти на операцията от способностите и тактиката на врага до оперативната околната среда, включително местната култура, населението и терен, за подпомагане на командирите.

- Контразузнаване - идентифицира и противодейства на заплахите за операциите и персонала, от враждебни групи или лица, които се опитват да саботират или подкопават операция или участват в шпионаж и тероризъм [37], [38], [39], [40], [41], [42], [43], [44].

- Агентурно разузнаване (Human Intelligence) - информация, получена от хора.
- Информация от изображения (Imagery Intelligence) Интерпретиране на изображения, заснети от сетивни средства, вариращи от земни до дистанционно пилотирани въздушни системи [22], [23], [24], [25], [26], [27], [28], [29], [30].
- Сигнално разузнаване (Signals Intelligence), информация, получена чрез прихващането и потенциалния превод на всички форми на комуникация [22], [23], [24], [25], [26], [27], [28], [29], [30].

- Експлоатационно разузнаване (Exploitation Intelligence)- информация, получена както от материали, така и от служители чрез научни, технически и специализирани методи за събиране.

Към 2020 год. се създават 2 нови батальона в неговия състав. Корпусът на разузнаването продължава да подкрепя процеса на вземане на решения от командирите от тактическо стратегическо ниво, осигурява подкрепа за разузнаване както и много специализирани роли [14].

Втори военен разузнавателен батальон е под оперативното командване на 1-ва разузнавателна бригада. Съчетанието от способности в него е уникално за армията и отбраната. Батальонът има технически криминалистически способности, като използване на биометрични данни, пръстови отпечатьци и разследване на високотехнологични устройства и оръжия и ги интегрира в разследванията. Консолидирането на експлоатационните способности на батальона гарантира, че информацията, получена от различни източници, може бързо да се слее, за да предостави на командирите разузнавателна информация, за ефективното вземане на решения.

Батальонът е единственото подразделение в армията за събиране на контраразузнавателна информация за армията. Контраразузнавачите на базата на събраната и анализирана информация защитават армията и отбранителните активи, като личен състав, инфраструктура и информация, от редица традиционни и нетрадиционни заплахи. [14],[16],[17],[18].

3. Заключение

Направеният преглед на развитието на органите на военно контраразузнаване във Великобритания показва, че военното контраразузнаване присъства като неизменна част от английската разузнавателна общност. Както в почти всички държави, членки на НАТО (без нашата страна), британското военно контраразузнаване е в рамките на военното ведомство.

Направеният преглед на развитието на ролята и мястото на органите на военното контраразузнаване във Великобритания може да бъде използван за извеждане на аргументирани предложения за ново, по-ефективно позициониране на органите за военно контраразузнаване в системата за защита на националната сигурност на Република България.

Ролята и мястото на ВКР във Великобритания се определя от характерните за даден период външни и вътрешни заплахи за националната сигурност, целите на функциониране на органите в системата за сигурност и основните задачи за защита на националната сигурност, които се възлагат от националните законодателства.

References:

1. Kazakov, K., 2016: Upravlenie na sistemata za zashtita na natsionalnata sigurnost, Informatsia i sigurnost, Parvo izdanie, S., ISBN 978-954-334-181-8.
2. Lyubov, E. i dr., 2017: Roly i mesto MChS v sisteme obespechenia natsionalnoy bezopasnosti gosudarstva. [on-line, прегледано ноември 2018]. <https://cyberleninka.ru/article/v/rol-i-mesto-mchs-rossii-v-sisteme-obespecheniya-natsionalnoy-bezopasnosti-gosudarstva>.
3. Ivanov, D., 2009: Koy koy e v Darzhavna sigurnost.millennium,S.,ISBN 978-954-515-039-5.
4. Velikov, I., 2008: Kontrarazuznavatelna zashtita na vaorazhenite sili. Akademia na MVR, Sofia.

5. Global Firepower [on-line, прегледано ноември 2018].
<https://www.globalfirepower.com/countries-listing.asp>.
6. https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/740654/20180718_Report_Diversity_and_Inclusion.pdf
7. Iztochnik za lichnia sastav:
https://en.wikipedia.org/wiki/British_intelligence_agencies#cite_note-ISC_2016-2017-6.
8. <https://topwar.ru/9261-specsluzhby-velikobritanii-kto-est-kto.html><https://www.mi5.gov.uk>
9. T. V. Kikoty-Gluhodedova, Vestnik Voronezhskogo instituta FSIN Rossii, 2015, № 4, str.88-98. Konstitucionno-pravovye osnovy deyatelnosti gosudarstvennykh organov v sisteme obespechenia natsionalnoy bezopasnosti Velikobritanii. Kikoty-Gluhodedova T. V.* Monitoring pravoprimeneniya №2 (19) – 2016, str.27-34.
10. Trifonov, T., 2008: Spetsialni sluzhbi na darzhavi ot Evropa, Azia i Afrika. Akademia na MVR, Sofia .ISBN 978-954-348-022-7.
11. <https://topwar.ru/9261-specsluzhby-velikobritanii-kto-est-kto.html>
12. https://en.wikipedia.org/wiki/Defence_Intelligence.
13. [http://everything.explained.today/Intelligence_Corps_\(United_Kingdom\)](http://everything.explained.today/Intelligence_Corps_(United_Kingdom)).
14. <https://www.army.mod.uk/who-we-are/corps-regiments-and-units/intelligence-corps/2-military-intelligence/>
15. http://en.wikibedia.ru/wiki/British_Military_Intelligence.
16. https://www.wikiplanet.click/enciclopedia/en/Defence_Intelligence.
17. army.mod.uk/intelligence.
18. <https://www.army.mod.uk/who-we-are/corps-regiments-and-units/intelligence-corps/>.
19. Sotirov, Ch., Preventsia na uchilishtnoto nasilie chrez elektronni sredstva, Nauchni trudove tom 50, seria 6,2 RU - 2011. ISSN 1311-3321.
20. Sotirov, Ch., Relationship between the social development and motor activity of the child. SocioBrains - international scientific online journal publisher: www.sociobrains.com., Issue 24, August 2016, ISSN 2367-5721.
21. Sotirov, Ch., Stoyanova, I., Savremenni tehnologii v preduchilishtnoto obrazovanie. Godishnik na ShU „Ep. K. Preslavski”, tom XX D, 2016 ISSN 1314-6769.
22. Savov, I., Strukturi i organizatsii v Republika Bulgaria svarzani s migratsiyata, Godishnik, tom HIV, 2017, VUSI, ISSN 2367-8798, s. 14-21.
23. Savov, I., Some aspects of legislative system of the institutes migration and readmission in the European Union, International conference - Law and Security in migration process and the consequences of the migration crises, Nikola Tesla University, Beograd, 2017, ISBN 978-86-6113-046-5, p. 265-277.
24. Savov, I., Riskove i zaplahi za sigurnostta v Chernomorskia region, Mezhdunarodna konferentsia „Problemi na sigurnostta v chernomorskia region”, VUSI, septemvri 2017 g., ISBN 978-619-7343-09-0, s. 7-18.
25. Neykova, M., Vavezhdaneto na vtoro nivo na mestno samoupravlenie – osnovna antikrizisna myarka, godishnik BSU, tom XXVII str. 161.
26. Neykova, M., Protsesat na detsentralizatsia na Republika Bulgaria, godishnik na BSU, str.161.
27. Neykova, M., Prilaganeto na printsipa na subsidiranostta – osnoven instrument za regionalizatsia i detsentralizatsia , Yuridicheski sbornik na TsYuN pri BSU, str. 161.
28. Boyanov, P., Implementation of session hijacking cyber attacks against government agencies, private organizations and academic institutions. Collection of reports from Jubilee international scientific conference on the subject of Security and economics in the uncertain world-dilemmas and challenges - 7 December 2018, Plovdiv, ISBN: 978-619-7343-24-3, 2018, pp.153-159.
29. Savov, I., Boyanov, P., Implementation of the denial of service (dos) cyber attack against the information resources of national government agencies and academic institutions, Politics and security journal, Higher School of Security and Economics, Plovdiv, ISSN 2535-0358, year III, issue 1, 2019, pp.15-20.
30. Boyanov, P., Neotorizirani opiti za dostap do informatsionnite resursi na chastni kompyutarni mrezhii i akademichni institutsii chrez mrezhovo skanirashti kiberataki, Godishnik na Visshe uchilishte po sigurnost i ikonomika, Plovdiv, Izdatelski kompleks VUSI, ISSN 2367-8798, Tom XV, 2018, str. 51-58.
31. Dimitrova, N., 2014: The motivation for effective study of technical and technological information assimilation. International Scientific Online Journal – ISSN 2367-5721 Issue 4, December 2014, www.sociobrains.com, pp 94-99.

32. Dimitrova, N., 2015: Operationalize the aims of technological education International Scientific Online Journal. Issue 16, December 2015, www.sociobrain.com pp. 48 –53.
33. Dimitrova, N., 2014: Role of informatization in technological education and information culture of students International Scientific Online Journal, Issue 2, October 2014, www.sociobrain.com pp. 26-30.
34. Dimitrova, N. Prinosat na tehnologichnoto obuchenie za sahranyavane na balgarskite natsionalni traditsii. – Godishnik na Shumenskia universitet „Episkop Konstantin Preslavski”, T. HH D, Nauchni trudove ot konferentsia „Inovatsii v obrazovanieto”, 30 septemvri – 02 oktombri 2016, Pedagogicheski fakultet, Shumen, Episkop Konstantin Preslavski, 2016, 686 – 690.
35. Iliev, K., Analiz i perspektivi v izpolzvaneto na tehnikeskite sredstva za razuznavane za nuzhdite na polevata artileria, Nauchna sesia na fakultet “A, PVO i KIS oktombri 2014g., ISSN 1314-1953.
36. Iliev, K., Petrov, V., Savremenni zaplahi za natsionalnata sigurnost ot voenen karakter, Nauchna konferentsia, s mezhdunarodno uchastie v katedra „Informatsionna sigurnost” gr. Shumen may 2016 g. ISBN 978-954-9681-73-4.
37. Iliev, K., Natsionalnite savmestni sili garant za sigurnost, Nauchna konferentsia, s mezhdunarodno uchastie v katedra „Informatsionna sigurnost” gr. Shumen may 2016 g., ISBN 978-954-9681-73-4.
38. Zagorcheva, D., Pavlov, D., The need for elaboration of a new economic model for business environment analysis, Journal in Entrepreneurship and Innovation, Pyce, 2017, c.19-27, <http://jei.uni-ruse.bg/Issue-2016/02.%20Zagorcheva%20-%20Pavlov.pdf>.
39. Zagorcheva, D., Stages in the systems for financial management and control in the Bulgaria’s public sector, The XIV International Scientific Conference Information Technologies and Management, 2016, Riga, Latvia.
40. Zagorcheva, D, Velcheva, Y., Byudzhetnata detsentralizatsia kato faktor za ednovremnenno razvitie na obshtinite i industrialnia biznes, Narodnostopanski arhiv, godina LXX, kniga 3 – 2017, ISSN 0323-9004, str. 46-59, <https://www.uni-svishtov.bg/NSArhiv/title.asp?title=981>.
41. Ilieva, V., Social Change and Historical Reality, SocioBrains, Issue 52, December 2018, pp. 179-186, ISSN 2367-5721 (online), www.sociobrain.com, Publ.: Veselina Nikolaeva Ilieva., Bulgaria, 2018, (SJIF = 5.536).
42. Ilieva, V., Main Personal Orientations of Identity, SocioBrains, Issue 43, March 2018, pp. 383-392, ISSN 2367-5721 (online), www.sociobrain.com, Publ.: Veselina Nikolaeva Ilieva., Bulgaria, 2018, (SJIF = 5.536).
43. Ilieva, V., The Protection of Individual and Group Identities as Human Rights, SocioBrains, Issue 48, August 2018, pp. 128-131, ISSN 2367-5721 (online), www.sociobrain.com, Publ.: Veselina Nikolaeva Ilieva., Bulgaria, 2018, (SJIF = 5.536).
44. Ilieva, V., The social administration as specialized administration for social work , SocioBrains, Issue 29, January 2017, pp. 61-67, ISSN 2367-5721 (online), www.sociobrain.com, Publ.: Veselina Nikolaeva Ilieva., Bulgaria, 2017.